

Inatsisartuni ilaasortaq Aleqa Hammond
Siumut

§ 37 naapertorlugu apeqqummut akissuteqaat.

Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu Naalakkersuisunut arlalinnik apeqquteqarputit. § 37 naapertorlugu apeqqutinnut tunngavilersuutitut CO₂-mik aniatitsinerup annikillisinneqarnissaanik Kalaallit Nunaata pisussaaffeqarnera innersuussutigaat. Taamatuttaaq innersuussutigaat CO₂-mik aniatitsineq annikinnerpaamiitinneqassappat Kalaallit Nunaat ersarissumik avatangiisinut politikkeqarnissamik pisussaaffeqartoq.

26. januar 2012
Sagsnr. 2012-060499
Dok. Nr. 805932

Postboks 930
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 68 00
Fax (+299) 32 43 02
E-mail: bmp@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Apeqquut 1.

Aatsitassarsiorniarlutik nunatsinnut soqutiginnittunut tamanut CO₂-mut aniatitsinermut tunngasortaatigut Naalakkersuisut qanoq politikkeqarfigineqarpat?

Akissuteqaat:

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq Naalakkersuisut silap pissusaanut politikkiat nunami inuiaqatigiinnut, ataavartumik nukissiornermik inerisaanissamut, suliffeqarfinnut nukissiamik annertuumik atuisunut nutaanut kiisalu aatsitassarsiornermut suliassaqarfimmut anguniakkat ilaannut agguataagaammat.

Nunami inuiaqatigiinnut tunngatillugu Naalakkersuisut siunertaraat Kalaallit Nunaata gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsinera (pingaartumik CO₂), 2007-imi aniatsitsinermut naleqqiullugu, 2020-p tungaanut 5 %-imik annikillisinneqassasoq.

Annikillisisineq ilaatigut inissiaatini pioreersuni pitsanngorsaanerit aallartereersut aqqu-tigalugit aamma nukissiamik sipaarnissamik paasitsitsiniaanerit innuttaasut silap pissusaanik mianerinnillutik pissuseqarnissaannik kaammattuisutigit anguneqassaaq. Tasani ilaatigut paasitsitsiniaaneq Inatsisartut 2011-imi ukiaanerani ataatsimiinnermi aalajangersimasumik suliniutissatut akuersissutigisaat taaneqarsinnaavoq.

2020-ip tungaanut annikillisisinissamik anguniagaasumi nunami inuiaqatigiit ingerlatanik ullumikkut ilisimaneqartunik ingerlatsiviusut pineqarput. Maannakkut siunissamilu aatsitassarsiornermik ingerlatanit aammalu allanit suliqaarnernik aniatsitsiviusunit, ilanngulugit suliffissuit annertuumik nukissiamik atuisut, gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniatitsineq anguniakkani ilaatinneqanngilaq.

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut anguniagaraat Kalaallit Nunaat piffissami 2013-2020-mut nukissiutit ataavartut ineriartortinneqarnerannut pilersiorneqarnerannullu siunnerfilimmik aningaasaliissasoq. Kalaallit Nunaata erngup nukinganit periarfissaqarfiisa inerisarneqarnissaat ingerlaannassasoq Naalakkersuisut suliniutigaat, taamaattumik aningaasanut inatsisikkut piffissami 2012-2015-imut erngup nukinganut tunngatillugu misissueqqaarnissanut 9,5 mio. koruunit aningaasaliissutaapput.

Kalaallit Nunaanni ukiuni kingulliunerusuni aatsitassarsiornermi ikummatissarsiornermilu ingerlatat malunnaatilimmik annertusinerat kiisalu erngup nukinganik aallaaveqartumik aluminiuliornermik ingerlatanut soqutiginninneq misigineqarput. Aatsitassarsiornermut suliaasaqarfimmi ineriartornerup taassuma kingunerisaanik ilaatigut aatsitassarsiorfiit innaallagissiorfiillu nutaat arlallit ukiuni aggersuni ammarneqassasut, ilaatigullu uulia-siortut Kalaallit Nunaata imartaani uuliasiorluni misissuineramik annertunerusumik inger-latsinissaat pilersaarutigineqarput.

Aatsitassarsiornermut suliaasaqarfiup annertusarneqarnera aningaasaqarnikkut ineriartortitsinissamut periarfissaqalersitsivoq. Peqatigisaanik annertusaanerup nassatarisaa-nik Kalaallit Nunaata CO₂-mik aniatsisnera malunnaatilimmik annertusisussaavoq. An-nertusnera CO₂-mik aniatsisnerup annikillisinnaanut pimoorussisoqannginneranut takussutissaanngilaq, kisiannili pingaartumik aatsitassanik piiaanerup ineriartorneranut Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranik pitsaanerulersitsisussamut tutsinneqarsinnaallu-ni.

Naalackersuisut anguniagaraat silap pissusaanut politikkip aamma aningaasaqarnikkut ineriartortitsinissamut periarfissat oqimaaqatigiinneqassasut. Taamaattumik Naalak-kersuisut naliliipput Kalaallit Nunaat piffissami 2020 tikillugu suliffissuarnut nutaanut aamma aatsitassarsiornermut suliaasaqarfimmut tunngatillugu annikillitsinissamut pi-sussaaffinnik tiguisinnaanngitsoq.

Naalackersuisut politikkeraat aatsitassarsiornermik ingerlatanik ineriartortitsineq nunani tamalaani piujuartussamik ineriartortitsinerup malitassanut tunngaviusunullu naaper-tuuttumik ingerlanneqassasoq, ilanngullugit Best Available Techniques (BAT) aamma Best Environmental Practices (BEP).

Suliffeqarfiit immikkut nukissiamik annertuumik atuiffiusut, tassalu suliffeqarfiit immikkut annertuumik aniatsisinerup peqataasut, taamatutaaq nunani tamalaani piujuartussa-mik ineriartortitsinerup malitassanut tunngaviusunullu naapertuuttumik ineriartortinne-qassapput, ilanngullugit BAT aamma BEP. Tassani aamma Naalackersuisut naliliipput Kalaallit Nunaat piffissami 2020 tikillugu gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik aniati-sinerup tunngatillugu, annikillitsinissamut pisussaaffinnik tiguisinnaanngitsoq.

Apeqqu 2.

Aatsitassarsiorumallutik nunatsinnut soqutiginnittut aallartitserusuttullu pillugit erngup nukinganik toqqammaveqartumik nukissiuteqarnissamik Naalackersuisut piumasaqaa-teqarpat?

Akissuteqaat:

Ingerlatseqatigiiffiit Kalaallit Nunaanni aatsitassanik piiaaniartut, nukissiuutinut immikkut annertuumik aniatsisinerup pissutaasartunut, assersuutigalugu generatorinut dieseli-tortunut, taarsiullugu nukissioriaatsinik allanik atuinissamut periarfissanik misissuinissa-mut pisussaaffeqarput.

Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit Inatsisartut inatsi-saanni nr. 7, 7. december 2009-imeersumi (aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) kapi-tali 13 ilaatigut silap pissusaanik illersuinissamut tunngassuteqarpoq. § 56-imi allassi-

mavoq akuersissummik tunniussinissaq imaluunniit ingerlatassamik imaluunniit suliffisuaarmik pilersitsinissamut ingerlatsinissamullu akuersissuteqarnissaq pillugu aalajangiisoqarnialernerani, silap pissusaani pissutsit ajorseriartinninnissaat imaluunniit allatut sunnernerlunneqannginnissaat Naalakkersuisut pingaartikkaat.

Aammalu aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi § 57-imi allassimavoq:

Ingerlataq imaluunniit sanaartugaq/atortoq silaannaap pissusaanik annertuumik pitsaanngitsunik sunniuteqartussatut isumaqarfigineqarpat, akuersissut imaluunniit akuerinninneq tunniunneqarsinnaavoq ingerlatap imaluunniit sanaartukkap/atortup silaannaap pissusaanik sunniuteqarnissaata nalilernerqarnera tunngavigalugu, kiisalu pisortat aamma oqartussat kattuffiillu kalluarneqartussat tamanna pillugu oqaaseqaateqarnissaminut periarfissinneqareernerisigut. Naliliineq pissaaq avatangiisinut sunniutinik nalilisarnermut malittarisassat malillugit, tak. kapitali 15.

Uani <http://www.bmp.gl/fokusbokse-og-publikationsbokse/fokusboks1> aamma aatsitarsiorfiutileqatigiiffinnut malittarisassat takusinnaavatit, tassani VVM-mik suliaqarnerup ingerlasarnera pillugu annertunerusumik atuarsinnaallutit.

Matuma siuliani allassimasumut assersuutitut saqqummiunneqarsinnaasut tassaapput misissuinerit 2008-imi Ittoqqortoormiit eqqaanni Maqqagai-mi molybdæneqarfimmi piaanissamut akuersissummik qinnuteqaammut ilaasut. Nukissiuutinut periarfissat allat makua misissomeqareernerisa kingorna pisinnaatitsissummik pigisaqartup Malmbjerg Molybdenum A/S-ip innaallagissiorfimmik dieselitortumik atuinissamik akuersissummik tunineqarnissaa aalajangiutiinnarneqarpoq:

Generatorimut dieselitortumut taarsiullugu atugassatut ingerlatseqatigiiffiup siullermik pingaarnertullu erngup nukinganik atuinissamut periarfissat misissorpai. Aallaqaammut sumiiffiit tallimat erngup nukinganik periarfissaqarfiusut misissugassatut toqqartorneqarput. Taakkunannga tallimanit taamaallaat ataaseq annertussutsimik pisariaqartinneqartumik pilersuisinnaasimavoq. Ajoraluartumik sumiiffik taanna aamma tassaavoq suliassamut nalorninartortaqarnerpaajusoq – malittaasumik aningaasartuutissat aammalu aallaqaammut naatsorsuutigineqartumit nukissamik periarfissaqarfiusup inerisarneqarnissaanut kuunnerata annikinnerunera pissutaallutik. Sumiiffiit allat sisamat taamaallaat innaallagissap annertussutsimigut pisariaqartinneqartup pingajorarterutaanik pilersuisinnaasimapput.

Erngup nukinganik atuinissamut najoqqutassami sanaartornermut aningaasartuutit dieselimik atuinissamit tallimararterutip missaanik qaffasinnerusumik naatsorsuinerit assigiinngitsut inerneqarput (imaluunniit DKK 1 milliardinik qaffasinnerusumik). Pissutsit taakkua erngup nukinganik atuinissaq piviusorsiorunnaarsippaat, taamaattumillu inermi-liisoqarpoq erngup nukingata Maqqagai-mi suliassami, suliaqarnikkut aningaasaqarnikkullu isigalugu, atorneqarnissaa naleqqutinngitsoq. Tamanna pingaartumik makkuninnga pissuteqarpoq:

- Maqqagai-mit naleqquttumik ungasissusilimmi tatsimik suliassamut nukissiamik pisariaqartinneqartumik pilersuiffiusinnaasumik soqannginnera.
- Erngup nukinganik atuilluni suliassani sanaartornermut aningaasartuutit, dieselimik atuilluni innaallagissiorfinnik sanaartornissamut aningaasartuutinit tallimariaatip missaanik qaffasinnerunerat (tassalu 1 milliard koruuninik aningaasaliinerunissaq).

- Erngup nukinganit innaallagissiorfiit arlallit inissisimaffissaasa aningaasaliinis-saq kissaatigineqartoq aningaasaqarnikkut naapertuilluartissinnaanngimmagu.
- Tamatuma saniatigut erngup nukinganik atuinerup patajaatsuunissaa qulak-keerniarlugu generatorit dieselitortut tapertaatinnissaat piareersimatinnissaallu inassuteqaataavoq. Pissutsit taakkua ataasiartumik ingerlatsinermullu aningaa-sartuutit qaffatsittussaavaat aammalu gassinik silaannarmik kissatsitsisartunik annikillisisinissamik pissarsiasat annikillisittussaallugit.

Tamatuma saniatigut ingerlatseqatigiiffiup seqernup nukinganik atuinissamut periarfissat misissorpai. Taamaattoq sumiiffiup akuersissuteqarfiusup Qaasuitsup killeqarfiata avanaani inissisimanerata periarfissaq taanna killeqalersippaa. Taamatuttaaq anorip nukinga atorineqarsinnaassanersoq misissorneqarpoq. Taamaattoq tassani Kalaallit Nunaanni siusinnerusukkut misileraanerit takutippaat, sunniuteqarluartumik atorluanaanissamut anorip sakkortussusaa sakkortuallaartoq imaluunniit sakkukippallaarluni.

Kingullermik minnerunngitsumillu ingerlatseqatigiiffiup Island-imit Kalaallit Nunaanni Tunup sineriaanut imaatigut kabeliliinikkut innaallagissamik pissarsinissamut periarfissat misissorsimavai. Taamaattorli piffissap taamaalinerani 100 km sinnerlugit innaallagissamik ingerlaartitsinissamut imaatigut kabelimik soqanngilaq, pissutigalugu taamatut isorartutigisumi ingerlaartitsinermi sarfaq annertoorujussuaq annaaneqartussaammat. Island-imit Maqqagai-mut imaatigut kabeliliisoqassappat taanna 400 km missaanni takissuseqartussaassagalarpoq. Taamaattumik imaatigut kabeliliinermi annertoorujussuarmik annertussusiliisoqartussaasimagalarpoq, aningaasaqarnikkut imminut akilersinnaanngitsumik.

Apeqqu 3.

Erngup nukinga atorlugu nukissiuteqartoqarnissaanik Naalakkersuisunit piumasaqaate-qartoqanngippat taava CO₂-mik aniatitsinermut akitsuuteqartitsisoqarnissaanut pilersaaruteqartoqarpa?

Akissuteqaat:

Kyoto-mi isumaqatigiissutip kingunerisaanik nunat isumaqatigiisummik akuersisimasut, nunani ataasiakkaani 1990-imi aniatitsinerup annertussusaanut naleqqiullugu nikingasutaasunik annikillisisinissamik pisussaaffeqalertussaapput. Aammalu tamanna isumaqarpoq nunat annertuumik suliffissuarni tunisassiornerup, aatsitassarsiorfinnik ingerlatsinerup uuliamillu qalluinerup malitsigisaanik 1990-imi ukiumi aallaaviusumi CO₂-mik annertoorsuarmik aniatitsisut, aniatitsinermik annertunersaanut aniatitassanik/akiitsortassanik pisinngikkaluarlutik tamatuminnga ingerlatsiinnarsinnaasut. Taamaattumik nunat soorlu Kalaallit Nunaat, Savalimmiut nunallu G-77-inik taagorneqartut arlallit allallu, 1990-imi annertuumik suliffissuarni aatsitassarsiornermilu tunisassiorfiunngitsut, 1990-ip kingorna suliffissuarnik nutaanik aallartitsinerminnut aniatitassanik/akiitsortassanik akiliisussaassagunik, nunanut suliffissuaqarfiusunut naleqqiullugu naligiinngitsumik unammilleqatigiinnermik eqqorneqartussaapput.

Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermut suliassaqarfiup inerisarneqarnerata malitsigisaanik CO₂-mik aniatitsineq annertunerulertussaavoq, maannakkut CO₂-mik aniatitsinermik annertunerusussaalluni.

Qaffariarneq taanna CO₂-mik aniatitsinerup annikillisinissaanut piumassuseqannginnermut takussutissaanngilaq, kisiannili pingaartumik aatsitassanik piiaanerup ineriartor-

neranik, Kalaallit Nunaata, EU-mi nunanut amerlasuunut maannakkut sanilliunneqarsinnaasumik, ineriartorfiuneranik annertussuseqalersitsisumik pissuteqarluni.

Assersuutigalugu Nordsøen-imi maannakkut uuliamik tunisassiorlut aniatitassanik anertooujussuarnik, taakkua tunisassiornerup annertunersaanut CO₂-mik aniatitassanik aningaasaqarnikkut nanertuutaanngitsumik, piviusumik tunisassiorsinnaalernerannik kinguneqartumik angusaqarsimapput. Kalaallit Nunaata maannakkut aniatsitsinerata 717.000 tonsit missaanniinnerani, Kalaallit Nunaat aatsitassarsiornermut tunngatillugu annikillitsinissamik pisussaaffeqalissappat, Kalaallit Nunaat suliffissuarnut nutaanut aatsitassanillu tunisassiornermut tamarmut tunngatillugu akiitsortassanik pisisussaassagaluarpoq, suliaqartulli allat assersuutigalugu Nordsøen-imi pisisussaassanngikkaluarlutik. Tamanna Kalaallit Nunaata tunisassiornermik aallartitsinissaanut aporfiusussaavoq naligiinngisitsinermillu kinguneqartussaalluni.

Tamatuma saniatigut nunat ineriartorfiusut ilai CO₂-mik aniatitsinerminnik annikillitsinissamik pisussaaffeqanngillat, kisiannili aamma aatsitassarsiorfinnik uuliamillu tunisassiorfinnik ingerlatsillutik. Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorfiit ineriartortinneqartut taakununga unammillertussaapput. Tamatuma Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorfiit uuliamillu tunisassiorlut CO₂-mik akiitsortassanik pisisussaassappata, Kalaallit Nunaat naleqqutinngitsumik unammilleqatigiinnermi inissitsissavaa. Tassunga atatillugu eqqaamaneqassaaq Kalaallit Nunaat nunanut ineriartorfiusunut arlalinnut naleqqiullugu aatsitassarsiornermik ingerlatsinermut aamma uuliasiorluni ingerlatanut anertooujussuarnik avatangiisinut tunngatillugu piumasaqaateqartarmat.

Oqaatigineqareersutut Naalakkersuisut siunertaraat silap pissusaanut politikki aamma aningaasaqarnikkut ineriartortitsinissamut periarfissat oqimaaqatigiissinneqassasut. Taamaattumik Naalakkersuisut naliliipput Kalaallit Nunaat piffissami 2020 tikillugu suliffissuarnut nutaanut aamma aatsitassarsiornermut suliaasaqarfimmut tunngatillugu annikillitsinissamut pisussaaffinnik tiguisinnaanngitsoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq

Ove Kari Berthelsen

aamma

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoq

Jens B. Frederiksen